

แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับประถมศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับประถมศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนทุกโรงในปีการศึกษา 2553 หลักสูตรดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ในการนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้นการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2553 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในเรื่องทักษะชีวิต การรู้จักตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในตนเองและผู้อื่น

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่จะช่วยให้บรรลุจุดเน้นดังกล่าว เพราะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักเข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถวางแผน การเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำเอกสาร แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวในระดับประถมศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้ตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้จัดทำเอกสารฉบับนี้ และผู้ที่จะนำเอกสารฉบับนี้ไปใช้ ให้เกิดผลของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทำตนมีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป หากผู้ใช้เอกสารมีความคิดเห็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาทราบด้วย จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงเอกสารดังกล่าวนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ตอนที่ 1 แนวทางการดำเนินงานแนะแนว ระดับประถมศึกษา	1
ตอนที่ 2 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	9
ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนว	
• วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	10
• วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ	11
รวมทั้งส่วนตัวและสังคม	
• วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	13
ตอนที่ 3 กิจกรรมที่เสริมจากกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน	15
บรรณานุกรม	18
ภาคผนวก	21
• ตัวอย่างกิจกรรมวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	21
การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	
• ตัวอย่างกิจกรรมวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	41
ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม	
• ตัวอย่างกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	49
การปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	
• ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม Homeroom	61
คณะผู้จัดทำ	69

ตอนที่ 1

แนวทางการดำเนินงานแนะแนว ระดับประถมศึกษา

งานแนะแนวเป็นงานที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการชีวิตของตนเองอย่างชาญฉลาด มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง โลกกว้าง ทางการศึกษาและอาชีพ สามารถตัดสินใจ แก้ปัญหา เลือก และวางแผนชีวิตการเรียน อาชีพ และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มีทักษะชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความสำเร็จ และเป็นประโยชน์

สถานศึกษา สามารถดำเนินการแนะแนวได้ใน 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาทุกสถานศึกษาสามารถจัดบริการแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยมีบริการครบ 5 บริการ และครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบอยู่ในโครงสร้างการบริหารของโรงเรียน และต้องมีโครงการ แผนงาน งบประมาณที่แสดงถึงการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องทั้งปี โดยมีครูแนะแนวเป็นผู้นำในการดำเนินงาน

เช่น การเข้าค่าย โครงการต่าง ๆ นิทรรศการ การปฐมนิเทศ โฮมรูม ป้ายนิเทศ กิจกรรมหน้าเสาธง เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการจบหลักสูตร โดยมีครูประจำชั้น/ครูผู้ได้รับมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวเป็นผู้รับผิดชอบ

3. การประยุกต์ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการจัดหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน

1. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาและหลักการแนะแนวในเบื้องต้น โดยมีจุดหมายของการแนะแนวในการป้องกันปัญหา แก้ปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน เพื่อนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งปรัชญา หลักการแนะแนว มีดังนี้

ปรัชญา	หลักการ
1. ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์	1. จัดบริการแนะแนวให้ผู้เรียนทุกคน และให้บริการด้วยความเคารพในเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ผู้รับบริการเป็นสำคัญ
2. คนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพทัดเทียมกัน	2. การจัดบริการจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของบุคคล ไม่มีการบังคับ
3. คนทุกคนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้	3. การให้บริการต้องเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีบทบาทสำคัญในการใช้ปัญญาเรียนรู้ หาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง และได้พัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ
4. คนมีความแตกต่างกัน แต่มีความต้องการพื้นฐานที่เหมือนกัน	4. การให้บริการต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. พฤติกรรมย่อมมีสาเหตุและบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุ	5. การให้บริการคือการอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมในการสร้างเสริมพัฒนาการหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์
6. ทุกคนย่อมมีปัญหา คนอยู่ในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และพฤติกรรมของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น	6. การให้บริการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เป็นภารกิจที่พึงกระทำด้วยความเมตตา และด้วยความรู้ความเข้าใจ และทุกคนควรมีส่วนร่วม

การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาต้องจัดให้ครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาต้องจัดให้มีกระบวนการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ดังนี้

บริการ	จุดมุ่งหมาย	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ
1. บริการสำรวจข้อมูล	เพื่อให้ครูรู้จักผู้เรียน ผู้เรียนรู้จักตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทุกด้าน เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฯลฯ	การสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ทดสอบ อัตชีวประวัติ สังคมมิติ ระเบียบสะสม การศึกษารายกรณี ฯลฯ
2. บริการสนเทศ	เพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ในด้านการศึกษา อาชีพ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ซึ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัว ให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข	การปฐมนิเทศ โฮมรูม ป้ายนิเทศ นิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาจัด กิจกรรมในสถานศึกษา การศึกษาเรียนรู้นอกสถานศึกษา ฯลฯ
3. บริการให้คำปรึกษา	เพื่อช่วยให้เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจสภาพ ปัญหา คิดตัดสินใจและแก้ปัญหา ด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม	การให้คำปรึกษารายบุคคล การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับบริการและ ประสบการณ์ที่เหมาะสมแก่กรณี อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนาตนเองตามความต้องการและความเหมาะสม	การจัดผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตาม ความสนใจ ความถนัด การสอน ช่อมเสริม การฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิต และสังคม การจัดทุนการศึกษา ฯลฯ
5. บริการติดตามและ ประเมินผล	เพื่อติดตามการดำเนินงานแนะแนว ทั้งระบบเพื่อประเมินความสำเร็จและ พัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการติดตามพัฒนาการของผู้เรียน และผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา	การสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมิน ฯลฯ

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานแนะแนว

งานแนะแนวเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฉะนั้นทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความราบรื่นในการปฏิบัติงานและประสานงานร่วมมือกัน จึงควรมีการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบร่วมกัน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้หน้าที่จะตัดสินใจและสั่งการเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารจึงมีความสำคัญสูงสุดต่อความสำเร็จของงาน ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ริเริ่มหรือสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการให้ครอบคลุมงานทั้งหมด จัดบุคลากรที่เหมาะสม กำหนดบทบาทความรับผิดชอบทุกฝ่ายอย่างชัดเจน จัดหาปัจจัย จัดหาสภาพแวดล้อม สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และมีการติดตาม กำกับดูแล เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นประโยชน์กับผู้เรียนทุกคน
- เป็นผู้แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ
- เป็นผู้อำนวยความสะดวกและกระตุ้น จูงใจ ให้ทุกฝ่ายร่วมมือกัน โดยมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างแรงจูงใจ ให้แรงเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติงานแก่ทุกคนอย่างทั่วถึง
- เป็นแกนกลางในการประสานงานกับทุกฝ่าย

2. ครูแนะแนว/ครูที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูแนะแนว เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา โดยมีบทบาทที่สำคัญดังต่อไปนี้

- เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนวให้ครบ 5 บริการและครอบคลุมขอบข่ายงานแนะแนวทั้ง 3 ด้าน เพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลบริบทของผู้เรียน โรงเรียน และชุมชน เพื่อวางแผนงานและโครงการสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- เป็นผู้รับผิดชอบประสานการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล การจัดบริการแนะแนว ตามแผนงานและโครงการที่กำหนด
- เป็นผู้จัดทำรอบการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาครูประจำชั้น/ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนวสามารถจัดกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมาย
- เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ครู ผู้ปกครอง เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหารับการส่งต่อจากครูประจำชั้น และส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหากปัญหานั้นเกินความสามารถของตน
- เป็นผู้จัดให้มีการพัฒนาครูและผู้เกี่ยวข้องในเรื่องที่เกี่ยวกับการแนะแนว

3. ครูประจำชั้น เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดและมีความรับผิดชอบโดยตรงต่อผู้เรียนกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย ฉะนั้นครูประจำชั้นจึงมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- จัดบรรยากาศของชั้นเรียนทั้งด้านกายภาพและจิตใจให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การดูแลผู้เรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- การให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือผู้เรียนในชั้นเรียน
- ติดต่อประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง
- ติดตามพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของผู้เรียนตามหลักสูตร

4. ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ในฐานะเป็นผู้ได้รับการมอบหมายให้จัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ฉะนั้นครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว จึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับกรอบการจัดกิจกรรมแนะแนว

ของสถานศึกษา

- จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามที่ได้ออกแบบ
- จัดกิจกรรมตามแผน
- ประเมินและตัดสินผลการจัดกิจกรรมตามระเบียบวัดผลของสถานศึกษา

5. ผู้เรียน ในฐานะที่มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่นทั้งด้านการเรียน อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ รวมทั้งการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยมีบทบาทที่สำคัญดังนี้

- ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมบริการแนะแนวต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรตามที่สถานศึกษากำหนด
- ปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติมตามที่ครูผู้จัดกิจกรรมมอบหมายทำให้เกิดคุณลักษณะ

ตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

- มีส่วนร่วมในการป้องกัน พัฒนา และแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา
- ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นทั้งด้านการเรียน การแก้ไขปัญหา และการปรับตัว

6. ผู้ปกครอง ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบต่อบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่ ฉะนั้นผู้ปกครองจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่น และใช้วิธีการเลี้ยงดูบุตรหลานที่ถูกต้อง คือ ไม่ปล่อยปละละเลย เข้มงวด หรือทะนุถนอมจนเกินไป จนบุตรหลานมีนิสัยไม่ดี ขาดความรับผิดชอบ

- เป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ให้บุตรหลานได้สัมผัสกับตัวอย่างที่ดี

- ร่วมมือกับสถานศึกษาในการพัฒนาบุตรหลาน โดยไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้สถานศึกษาฝ่ายเดียว รวมทั้งเสียสละ ช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามกำลังความสามารถ

7. ผู้นำชุมชน เนื่องจากชุมชนเป็นสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมของผู้เรียน และชุมชนจะเจริญได้ต้องประกอบด้วยประชากรที่มีคุณภาพ ฉะนั้นผู้นำชุมชนจึงควรมีบทบาทความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- จัดสภาพแวดล้อมของชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน คือ ไม่มีตัวอย่างแห่งความเลวร้ายที่จะเป็นพิษภัยแก่ผู้เรียน โดยมีสถานที่และบรรยากาศที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในทางที่ดี

- ช่วยสอดส่องดูแลผู้เรียนไม่ให้มีวุ่นวายทำพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

- ช่วยพัฒนาสถานศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้ในทุกด้านแก่สถานศึกษา

2. การจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดให้กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียน
2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิทยุทัศน์ของสถานศึกษา

และข้อมูลของผู้เรียนรายบุคคล

3. กำหนดสัดส่วนกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
4. กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา
5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว
6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว
7. จัดกิจกรรมตามแผนและประเมินผลการจัดกิจกรรม
8. ประเมินเพื่อตัดสินใจและสรุปรายงาน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรม ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมวางแผนในการประเมินผลด้วยการกำหนดรายการประเมินให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และมีเกณฑ์คุณภาพที่ชัดเจน ดำเนินการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสรุปผลการประเมินให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบ

การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนว 3 ข้อ ตัดสินผลการเรียนเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. การประยุกต์ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนว

การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน โดยสถานศึกษาประยุกต์ใช้หลักการและกระบวนการแนะแนวในการจัดหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอนและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

- **ด้านการจัดหลักสูตร** โดยนำข้อมูลผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่นมาประกอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- **ด้านการเรียนการสอน** โดยการวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนรายบุคคลและนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ
- **ด้านการดูแลผู้เรียน** โดยครูทุกคนต้องใช้กระบวนการแนะแนวในการดูแลช่วยเหลือพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเริ่มจากข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้ข้อมูลในสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ พุดคุยให้คำปรึกษาในกรณีผู้เรียนเกิดปัญหาหรือข้อข้องใจ ช่วยเหลือผู้เรียนตามควรแก่กรณี เช่น สอนซ่อมเสริมหาทุน เป็นต้น รวมทั้งมีการติดตามผลเพื่อปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

ตอนที่ 2

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต ทั้งในด้านการศึกษาและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน รวมทั้งเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวทั้ง 3 ข้อ ดังที่กล่าวมาแล้ว ได้กำหนดจุดประสงค์รายชั้นปี ตั้งแต่ ป.1-ป.6 โดยยึดพัฒนาการตามช่วงวัยเป็นหลัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์กิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. บอกอวัยวะภายนอกของร่างกายตนเองได้ 2. บอกอวัยวะภายนอกที่ชอบ พร้อมเหตุผล 3. อธิบายวิธีการดูแลรักษาอวัยวะตนเองไม่ให้พลัดภัยและไม่ทำให้อวัยวะและผู้อื่นได้รับอันตราย 4. ระบุความสามารถของตนเองและรับรู้ความสามารถของผู้อื่น	1. บอกการกระทำที่ทำให้ตนเองเกิดความภาคภูมิใจและการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นภูมิใจ 2. ยอมรับความแตกต่างด้านร่างกาย ความรู้สึกและความสามารถของตนเองและผู้อื่น และเห็นคุณค่าของทุกคน 3. แสดงพฤติกรรมที่เป็นการยอมรับคุณค่าของทุกคน	1. บอกความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองได้ 2. บอกข้อดีของตนเอง 3. รับรู้ว่าทุกคนมีข้อดีที่แตกต่างกัน และนำข้อดีมาใช้ประโยชน์	1. ระบุลักษณะของบุคคลที่รู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น 2. บอกแนวทางการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	1. บอกสิ่งที่ตนภาคภูมิใจในตนเองได้ 2. ชื่นชมในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น 3. กล้าแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และการกระทำที่เหมาะสมด้วยความมั่นใจ	1. ใช้สิ่งที่เห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น 2. พัฒนาสิ่งที่เห็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มที่ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์กิจกรรมแบบ

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ รวมทั้งส่วนตัวและสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. บอกเหตุผลที่ต่อมาโรงเรียน 2. บอกสิ่งที่ผู้ปกครองทำแล้วมีรายได้ 3. บอกถึงเหตุผลของการทำงานเพื่อมีรายได้ 4. บอกลักษณะภายนอกและยอมรับสิ่งที่ตนเป็น และเข้าใจว่าสามารถปรับปรุงได้ 5. ดูแลตัวเองในการปฏิบัติกิจวัตรได้ 6. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้	1. บอกวิชาที่ชอบได้ พร้อมเหตุผลที่ชอบ 2. บอกประโยชน์ของแต่ละวิชา และต้องการความรู้ความสนใจกับทุกวิชา 3. บอกความหมายของเครื่องหมาย/สัญลักษณ์ ที่แสดงคุณภาพของการเรียน 4. บอกความแตกต่างระหว่างงานกับอาชีพ 5. บอกอาชีพในท้องถิ่นที่นักเรียนรู้จัก 6. แบ่งปัน (ของกิน ของใช้ ของเล่น) กับเพื่อนได้	1. บอกวิธีเรียนที่จะทำ ให้ผลการเรียนดี 2. ระบุคุณภาพของผู้เรียนระดับชั้น ป.3 ของการอ่านได้ เขียนได้ คิดเลขเป็น 3. อธิบายได้ว่า ความหลากหลายของอาชีพ เกิดจากความแตกต่างของบุคคล 4. บอกความหลากหลายของอาชีพ เพื่อต่อการดำรงชีวิตในการอยู่ร่วมกันได้	1. บอกวิชาที่เรียนและทำกิจกรรมได้อย่างมีความสุข 2. ระบุวิชาที่เรียนได้ดี และที่เรียนไม่ได้ดี 3. ยอมรับและใช้ประโยชน์จากความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน การเรียน 4. บอกอาชีพที่สนใจ 5. พร้อมอธิบายเหตุผล 6. สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของแต่ละคน สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถสภาพร่างกาย และอุปนิสัย	1. ตรวจสอบความสามารถของตนเอง โดยใช้เครื่องมือทางการแนะแนว เช่น แบบวัดแวว 2. สามารถเชื่อมโยงผลการตรวจสอบกับวิชาที่เรียนได้ดี และมีความสุข 3. ระบุความสามารถของตนเองได้ชัดเจน 4. ระบุวิชาที่สนใจและถนัดได้ 5. วางแผนการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านการเรียน	1. ระบุคุณภาพผู้เรียนระดับชั้น ป.6 ได้แก่ อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง มีทักษะการคิดพื้นฐาน 2. อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองในวิชาที่ถนัด สนใจได้เต็มศักยภาพ 3. ระบุปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีความสำเร็จในการประกอบอาชีพ 4. บอกวิธีการสร้างสุขในการดำรงชีวิตของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
	7. บอกวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง 8. ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นตามโอกาส 9. ระบุลักษณะของตนเองที่ต้องปรับปรุงและบอกวิธีการปรับปรุงลักษณะของตนเองได้	5. รักษาสัญญาของ เครื่องใช้ส่วนตัวและส่วนรวม 6. ช่วยทำงานบ้านที่เหมาะสมกับวัย 7. บอกความคิด อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ 8. แยกแยะได้ว่า ความคิด อารมณ์ความรู้สึกที่ดี เป็นอย่างไร 9. ยอมรับความแตกต่างทางความคิด อารมณ์ความรู้สึกของแต่ละบุคคล	6. รับผิดชอบงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 7. ควบคุมความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองได้	6. จัดและบอกลักษณะของอาชีพแต่ละประเภทได้ (กลุ่มรับราชการ ลูกจ้าง/พนักงานภาครัฐ และเอกชน และส่วนตัว 7. อาสาทำงานเพื่อส่วนรวมและสังคม 8. แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	5. ปรับแผนพัฒนาศักยภาพตนเองให้สอดคล้องการเรียนรู้อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

ตัวอย่างการวิเคราะห์วัตถุประสงค์กิจกรรมแบบแนว วัตถุประสงค์ข้อ 3 การปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
1. สื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ถึงความต้องการของตนเองได้ 2. รับรู้สิ่งที่ผู้อื่นสื่อสารได้ 3. บอกวิธีการในการสื่อสาร(พูด/ฟัง/อ่าน/เขียน)	ใช้ภาษาและกิริยาที่สุภาพในการสื่อสาร	1. คำนึงถึงความรู้สึกผู้อื่นในการสื่อสาร 2. รับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ	1. มีมารยาทในการสื่อสารกับผู้อื่น 2. ชื่นชมความกล้าและความสามารถและการกระทำที่ดีงามของผู้อื่น ด้วยคำพูด ภาษากาย และสัญลักษณ์	รับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน	ให้ความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างราบรื่นและผลงานมีคุณค่าเกิดประโยชน์
บอกและแสดงความรู้สึกอารมณ์ที่ดีและไม่ดีได้อย่างเหมาะสม	ควบคุมพฤติกรรมที่เกิดจากอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	1. จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้เหมาะสม 2. รู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง	มีวิธีสร้างความมั่นคงในอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม	ยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มด้วยสันติวิธี	เลือกกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วมีความสุข ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3					
ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6
ช่วยเหลืองานบ้านได้ตามโอกาส	ช่วยเหลืองานและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้	1. รับผิดชอบ ช่วยเหลืองานและทำงานร่วมกับเพื่อนได้ 2. ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงของกลุ่มได้	1. ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความสมัครใจ 2. ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงของโรงเรียนได้	1. มีจิตอาสาและทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวมได้ 2. ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติ

ตอนที่ 3

กิจกรรมที่เสริมจากกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน

งานแนะแนวในระดับประถมศึกษา นอกจากจัดกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร ยังมีกิจกรรมแนะแนวอื่น ๆ ที่สามารถจัดเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญจำเป็นต้องดำเนินการและควรดำเนินการดังนี้

กิจกรรมแนะแนวที่จำเป็นต้องดำเนินการ

1. จัดทำทะเบียนสะสม เป็นเอกสารที่รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้เรียนแต่ละคนอย่างมีระบบแบบแผน ใช้สำหรับบันทึกและรวบรวมรายละเอียดของความเป็นไปของผู้เรียนต่อเนื่อง นับตั้งแต่ผู้เรียนเข้าโรงเรียนจนออกจากโรงเรียนไป โดยมีข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1.1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไป
- 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว
- 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ
- 1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา
- 1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
- 1.6 ความเห็นและข้อมูลอื่น ๆ

นอกจากนี้แนวการพิจารณาเลือกใช้ทะเบียนสะสม ควรมีความสะดวกในการใช้ มีข้อมูลที่จำเป็นครบถ้วน สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการแนะแนวได้ สะดวกในการบันทึกข้อมูล และสามารถเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ได้ง่าย

2. การจัดหา/จัดทำเครื่องมือทางการแนะแนว เป็นการจัดหา/จัดทำที่จำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียน ได้แก่

- 2.1 แบบบันทึกการสังเกต
- 2.2 แบบการสัมภาษณ์
- 2.3 แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบ
- 2.4 อัตชีวประวัติ
- 2.5 แบบบันทึกประจำวัน
- 2.6 แบบการเยี่ยมบ้าน

ฯลฯ

3. โครงการพิเศษเพื่อพัฒนา ป้องกัน ช่วยเหลือผู้เรียน เป็นโครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน เช่น การให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ ตามความจำเป็น การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วย พี่ช่วยน้อง และส่งเสริมพัฒนาความสามารถให้สูงสุดเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน (พหุปัญญา)

4. การพัฒนาบุคลากรด้านการแนะแนว จัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถใช้กระบวนการแนะแนวในการดูแลและพัฒนาผู้เรียนได้

5. การจัดสถานที่ให้บริการแนะแนว มีการจัดสถานที่บริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นสัดส่วนสำหรับใช้เป็นที่ให้บริการแนะแนว เป็นที่มีบรรยากาศสะดวก เอื้อต่อการมารับบริการ ไม่ดูลิเกกลับหรือทำให้เกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัย ไม่น่าเข้ารับบริการ

6. การจัดทำเอกสารข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและเหมาะสมกับวัย มีการจัดทำเอกสารข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและเหมาะสมกับวัย ทั้งด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัว และสังคม ซึ่งเป็นการเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จุลสาร คู่มือนักเรียน แผ่นอาชีพ คู่มือศึกษาต่อบัตรอาชีพ แผ่นพับ แผ่นภาพ ฯลฯ

7. การโฮมรูม เป็นช่วงเวลาที่ครูพบผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เสมือนบ้าน มีความรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง มีกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหา ทั้งด้านการเรียน การศึกษา และชีวิตแก่ผู้เรียน (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

กิจกรรมแนะแนวที่ควรดำเนินการ

1. **กิจกรรมน้ำใจของฉัน** ผู้เรียนนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่หมดความจำเป็นสำหรับตนเอง มาบริจาคให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
2. **กิจกรรมตลาดนัดห้องเรียน** เป็นการให้ผู้เรียนนำสิ่งของที่ใช้แล้ว เช่น ของเล่น หนังสือการ์ตูน เป็นต้น มาจำหน่ายในราคาถูก
3. **กิจกรรมตะกร้าเพื่อชีวิต** เป็นการที่นักเรียนนำของที่รับประทานได้มาใส่ในภาชนะที่ครูแนะแนวจัดเตรียมไว้เพื่อให้เด็กคนอื่น ๆ รับประทาน
4. **กิจกรรมค่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน** เป็นการจัดค่ายพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านต่าง ๆ เช่น ค่ายคุณธรรม ค่ายฝึกทักษะด้านต่าง ๆ
5. **กิจกรรมเปิดโลกทัศน์ผู้เรียน** เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกกว้างด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ฉายภาพยนตร์ พาไปทัศนศึกษา จัดนิทรรศการ เชิญวิทยากร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- วิชาการ, กรม. **การจัดกิจกรรมแนะแนว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2531.
- _____. **คู่มือพัฒนาคุณภาพะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรม ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- _____. **คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2543.
- _____. **ชุดการศึกษาด้วยตนเอง : การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. **ชุดการศึกษาด้วยตนเอง : การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2 ครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2546.
- _____. **แนวทางการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.
- _____. **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. คู่มือบริหารจัดการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- _____. **เอกสารชุดแนะแนว : กลไกสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นสุข ครูก็สุขด้วย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2544.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการจัด กิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้น ป.1-3**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. **จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.
- _____. **ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

- แนวทางการจัด กิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นประถมศึกษา ชั้น ป.4-6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- เรียนรู้ การวัดและประเมินผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการ. 2553.
- แนวทางการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1. แนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม ช่วงชั้นที่ 2. เอกสารอัดสำเนา. 2549.

ภาคผนวก

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

- ป.1 กิจกรรมรู้จักฉันใหม่
- ป.2 กิจกรรมฉันทำได้
- ป.3 กิจกรรมข้อดีของฉันและเธอ
- ป.4 กิจกรรมนี่คือตัวฉัน
- ป.5 กิจกรรมคุณค่าของชีวิต
- ป.6 กิจกรรมถ้อยแห่งความสำเร็จ

กิจกรรม “รู้จักฉันไหม”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วัตถุประสงค์

1. บอกอวัยวะภายนอกของร่างกายตนเองได้
2. บอกอวัยวะภายนอกของร่างกายที่ชอบพร้อมเหตุผล

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. เขียนรูปร่างอวัยวะของร่างกายบนแผ่นภาพ
2. อธิบายอวัยวะภายนอกของร่างกาย

วิธีการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนำเรื่อง

ครูชวนนักเรียนสนทนาถึงรูปร่างและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย

กิจกรรมดำเนินการ

1. ให้ผู้เรียนจับคู่กัน
2. แจกอุปกรณ์ กระดาษปรีฟ ดินสอสี ให้คนละ 1 ชุด
3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ สลับกันกันนอนบนกระดาษปรีฟ โดยให้เพื่อนอีกคนใช้ดินสอสีลากเส้นตามรูปร่างของเพื่อนที่นอน เมื่อนักเรียนแต่ละคู่ลุกออกจากกระดาษปรีฟที่วาดก็จะได้ภาพเค้าโครงรูปร่างของแต่ละคน
4. ให้นักเรียนแต่ละคนแต่งเติมอวัยวะของร่างกายตนเองให้ได้มากที่สุด
5. สุ่มนักเรียน 5-6 คน นำเสนอผลงานว่าอวัยวะร่างกายของฉันประกอบด้วยอะไร และมีความสำคัญอย่างไร
6. ให้นักเรียนบอกอวัยวะที่ชอบมากที่สุด พร้อมเหตุผลประกอบ

กิจกรรมสรุป

ครูและนักเรียนร่วมสรุปตามแนวทางดังนี้

อวัยวะภายนอกประกอบด้วย ตา หู จมูก ปาก แขน ขา นิ้ว ฯลฯ แต่ละส่วนจะมีความสำคัญทั้งสิ้น เช่น ตา ทำให้มองเห็น หู ทำให้ได้ยินเรื่องต่าง ๆ จมูก ทำให้ได้กลิ่น ปาก สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ เป็นต้น

การประเมินผล

วิธีการ

ตรวจชิ้นงาน/ภาระงาน

เกณฑ์การประเมิน

- 3 คะแนน เติมอวัยวะร่างกายได้ถูกตำแหน่งครบถ้วน
- 2 คะแนน เติมอวัยวะร่างกายได้ถูกตำแหน่ง ได้ 3 ใน 4
- 1 คะแนน เติมอวัยวะร่างกายได้ถูกตำแหน่ง ได้น้อยกว่า 50%
- 2. พิจารณาจากเหตุผลที่นักเรียนมีความชอบต่ออวัยวะนั้น

เกณฑ์การประเมิน

- 3 คะแนน ถ้าสอดคล้องกับหน้าที่
- 2 คะแนน ถ้าสอดคล้องกับหน้าที่บ้าง
- 1 คะแนน ไม่สอดคล้องกับหน้าที่

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

กิจกรรม “ฉันทำได้” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 2 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. บอกการกระทำที่ทำให้ตนเองเกิดความภูมิใจ
2. บอกการกระทำที่ทำให้ผู้อื่นภูมิใจ

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. เขียนสิ่งที่ความสามารถของตนเองในแผ่นกระดาษภาพมือ
2. พูดให้เพื่อนฟังถึงความสามารถของตนเอง
3. การชื่นชมของเพื่อนโดยการปรบมือและคำชม

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูชวนนักเรียนพูดคุยถึงเรื่องความภูมิใจที่นักเรียนมีและกระทำให้ผู้อื่นภูมิใจ

ขั้นดำเนิน

1. แจกกระดาษรูปมือให้ผู้เรียนคนละ 1 แผ่น พร้อมปากกาสีเมจิก คนละ 1 ด้าม
2. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ตนสามารถทำได้ลงในกระดาษรูปมือ
3. ให้นักเรียนออกมาพูดให้เพื่อนฟัง เมื่อแต่ละคนพูดจบให้เพื่อนปรบมือ และครูกล่าวชม

นักเรียนแต่ละคน

4. ครูสุ่มสอบถามความรู้สึกนักเรียน 6-7 คน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปตามแนวทางดังนี้ การกระทำที่นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและการกระทำที่นักเรียนทำให้ผู้อื่นภูมิใจและให้ข้อคิดว่า คนเราแต่ละคนมีความสามารถและศักยภาพในตนเอง ให้นักเรียนชื่นชมและภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนสามารถทำได้ในทางบวก คือ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษโปสเตอร์สี ตัดเป็นรูปมือคนเท่าจำนวนนักเรียน
2. ปากกาสีเมจิก

การประเมินผล

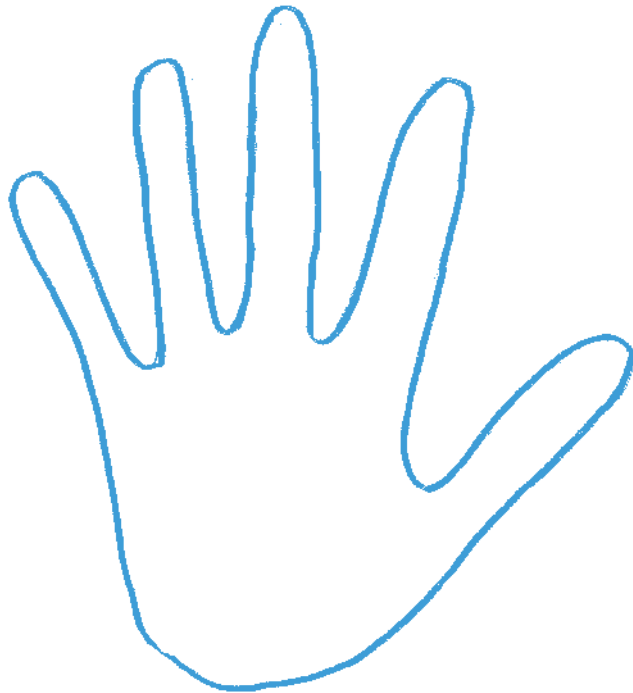
วิธีการ

1. ตรวจสอบชิ้นงาน/ภาระงาน
2. พิจารณาจากความสามารถของนักเรียนที่สามารถบอกถึงการกระทำที่ทำให้ตนเองเกิด

ความภาคภูมิใจ

เกณฑ์การประเมิน

3 คะแนน	ถ้านักเรียนบอกได้ถึงความสามารถที่ตนภูมิใจได้มาก
2 คะแนน	ถ้านักเรียนบอกได้ถึงความสามารถที่ตนภูมิใจได้บ้าง
1 คะแนน	ถ้านักเรียนบอกได้ถึงความสามารถที่ตนภูมิใจได้ค่อนข้างน้อย

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

กิจกรรม “ข้อดีของฉันและเธอ”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์

บอกข้อดีของตนเองและผู้อื่นได้

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. เขียนข้อดีของตนเอง
2. เขียนข้อดีของเพื่อน
3. บอกข้อดีของตนเองให้ผู้อื่นรู้

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำกิจกรรม

ครูและนักเรียนสนทนากันเรื่องความดีของคนที่คุณครูและนักเรียนชื่นชอบ และบอกเหตุผลว่าทำไมถึงชอบ

กิจกรรมดำเนินการ

1. ครูแจกกระดาษรูปหัวใจให้นักเรียนเขียนชื่อ-นามสกุล ข้อดีของตนเองไว้ด้านหน้าของรูปหัวใจ เสร็จแล้วนำไปใส่กล่องที่คุณครูเตรียมไว้
2. นักเรียนแต่ละคนไปหยิบรูปหัวใจในกล่อง (ห้ามหยิบของตนเอง) คนละ 1 ดวง แล้วนำมาเขียนข้อดีของเพื่อนที่เป็นเจ้าของรูปหัวใจและส่งคืนเจ้าของ
3. นักเรียนแต่ละคนอ่านข้อความที่อยู่ในรูปหัวใจให้เพื่อนฟัง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนนำรูปหัวใจของตนติดไว้ที่บอร์ดหน้าชั้น เพื่อให้เพื่อน ๆ ได้มาอ่าน เป็นการบอกข้อดีของตนให้ผู้อื่นรู้ ขณะเดียวกันจะมองเห็นข้อดีของผู้อื่นและยอมรับข้อดีของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เกิดความภูมิใจ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมากขึ้น
2. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปตามแนวทางดังนี้ ข้อดีของคนเรามีด้วยกันทุกคน แต่จะมีมากหรือน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ผ่านมาที่ได้รับ บางครั้งเราไม่บอกแต่คนรอบข้างจะมองเห็นข้อดีของเราจากการกระทำ ซึ่งจะทำให้เราเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และมีความเชื่อมั่นในการทำความดีนั้นต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษตัดเป็นรูปหัวใจเท่าจำนวนนักเรียน
2. กล่อง
3. กระดาษ/บอร์ด
4. กระดาษขาว

การประเมินผล

ตรวจผลงานการเขียนความดี ความเก่งของตนเองและของเพื่อน จากรูปหัวใจ

กระตารูปหัวใจ

ด้านหน้า

ให้นักเรียนเขียนชื่อ-สกุล ข้อดีของตนเอง

รอยพับ →

ชื่อ-สกุล.....
ข้อดีของฉันคือ.....
.....
.....

← ด้านหน้า

ด้านใน

ให้เพื่อนเขียนความเก่งและความดีของนักเรียน

ข้อดีของเพื่อนคือ.....
.....
.....

← ด้านใน

การประเมินผล

แบบสังเกตพฤติกรรม

ลำดับ ที่	ชื่อนักเรียน	เขียนความดีของตน			เขียนความดีของผู้อื่น			บอกความดีของตน		
		3	2	1	3	2	1	1	2	3
1										
2										
3										
4										
5										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การประเมิน

- การเขียนความดีของตนเองและผู้อื่น
 - ดี = 3 คะแนน หมายถึง สามารถเขียนความดีของตนเองและผู้อื่นได้มาก
 - พอใช้ = 2 คะแนน หมายถึง สามารถเขียนความดีของตนเองและผู้อื่นได้บ้าง
 - ปรับปรุง = 1 คะแนน หมายถึง เขียนความดีของตนเองและผู้อื่นไม่ค่อยได้
- การบอกความดีของตนเอง
 - 1 คะแนน หมายถึง บอกความดีของตนเองได้มาก
 - 2 คะแนน หมายถึง บอกความดีของตนเองได้บ้าง
 - 3 คะแนน หมายถึง บอกความดีของตนเองไม่ค่อยได้

กิจกรรม “นี่คือตัวฉัน” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์

บอกแนวทางการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่รู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. เขียนถึงวิชาเรียนที่ชอบและประสบความสำเร็จ
2. บอกแนวทางในการพัฒนาตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนำเรื่อง

ครูชวนนักเรียนพูดคุยถึงกิจกรรมที่นักเรียนทำแล้วประสบความสำเร็จ

กิจกรรมดำเนินการ

1. แจกกระดาษ A4 และปากกาสีเมจิกให้นักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนวาดภาพตนเองลงในกระดาษ
3. ให้นักเรียนนึกย้อนกลับไปในช่วงวัยเด็กที่สุดแล้วถามตัวเองว่า
 - นักเรียนชอบเล่นอะไร ที่ทำให้ตนเองสนุก มีความสุข
 - เมื่อนักเรียนเข้าโรงเรียนชอบเรียนวิชาอะไร ซึ่งผลการเรียนนั้น ๆ ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจ
 - นักเรียนชอบทำกิจกรรมอะไรในโรงเรียน กิจกรรมใดที่ประสบความสำเร็จที่แสดงถึงความสามารถของตนเองและได้รับคำชมเชยได้รับรางวัล
4. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเหล่านี้แล้ว ให้เขียนลงในกระดาษส่วนที่เหลือจากภาพคนที่ได้วาดแล้ว
5. นักเรียนนำภาพที่วาดมาแสดงหน้าห้อง พูดถึงแนวทางในการพัฒนาตนให้เป็นที่รักและเห็นคุณค่าในตนเอง แล้วนำภาพไปติดที่ผนังห้อง
6. ครูกล่าวชม และเพื่อน ๆ ปรบมือสนับสนุน
7. นักเรียนพูดถึงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองจากการทำกิจกรรมนี้

ขั้นสรุป

ครู นักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิด กิจกรรมที่ทำสำเร็จแล้วทำให้นักเรียนเกิดความรักและเห็นคุณค่าในตนเอง การที่นักเรียนรู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเอง จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ มีภูมิคุ้มกันภัยต่าง ๆ จัดการกับปัญหาชีวิต อาชีพ ได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง มีความมั่นใจ มีกำลังใจในการดำเนินชีวิต มีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองและผู้อื่น ทำให้ชีวิตมีความมั่นคงสงบสุข และประสบความสำเร็จ

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษ A4 เท่าจำนวนนักเรียน
2. ปากกาสีเมจิก

การประเมินผล

วิธีการ

1. ตรวจชิ้นงาน/ภาระงาน
2. พิจารณาจากเหตุผลที่นักเรียนบอกถึงกิจกรรมหรือการกระทำที่สำเร็จ ทำใหู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง

เกณฑ์การประเมิน การเขียนกิจกรรมที่สำเร็จ

- ดี = 3 คะแนน หมายถึง นักเรียนเขียนกิจกรรมที่ทำให้สำเร็จได้มาก
พอใช้ = 2 คะแนน หมายถึง นักเรียนเขียนกิจกรรมที่ทำให้สำเร็จได้บ้าง
ปรับปรุง = 1 คะแนน หมายถึง นักเรียนเขียนกิจกรรมที่ทำให้สำเร็จได้น้อย

เกณฑ์การประเมิน การเสนอแนวทาง

- ดี = 3 คะแนน หมายถึง นักเรียนสามารถบอกถึงการพัฒนาตนที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จได้มาก
พอใช้ = 2 คะแนน หมายถึง นักเรียนสามารถบอกถึงการพัฒนาตนที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จได้บ้าง
ปรับปรุง = 1 คะแนน หมายถึง นักเรียนสามารถบอกถึงการพัฒนาตนที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จได้เล็กน้อย

ลำดับ ที่	ชื่อนักเรียน	การเขียนกิจกรรม ที่ทำสำเร็จ			การเสนอแนวทาง			รวม
		3	2	1	3	2	1	
1								
2								
3								
4								
5								

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

กิจกรรม “คุณค่าของชีวิต”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

บอกสิ่งที่ตนเองภูมิใจ

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. การเขียนความภาคภูมิใจในตนเอง
2. การเล่าถึงความภูมิใจ

วิธีการจัดกิจกรรม

กิจกรรมนำเรื่อง

ครูติดใบประกาศนียบัตรหรือภาพนักเรียน หรือภาพบุคคลอื่น ๆ ที่ได้รับโล่รางวัล หรือประกาศนียบัตร แล้วสนทนาโดยเน้นให้เห็นถึงความดี ความสำเร็จ

กิจกรรมดำเนินการ

1. ให้นักเรียนเล่าเรื่องความภาคภูมิใจของตนให้เพื่อนฟัง
2. ให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจในใบงานต้นไม้แห่งความภาคภูมิใจ

กิจกรรมสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปตามแนวทางดังนี้ คนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีความนับถือตนเอง พึงพอใจกับตัวตนของตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นแนวทางให้นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างมีความหมายและตั้งเป้าหมายของชีวิตให้ประสบความสำเร็จสูงสุดต่อไป

สื่อ/อุปกรณ์

1. รูปภาพที่แสดงถึงการกระทำที่เกิดความภาคภูมิใจ เช่น ภาพรับโล่รางวัล ประกาศนียบัตร ภาพชนะเลิศด้านกีฬา ดนตรี ด้านภาษา ฯลฯ
2. ใบงานต้นไม้แห่งความภาคภูมิใจ

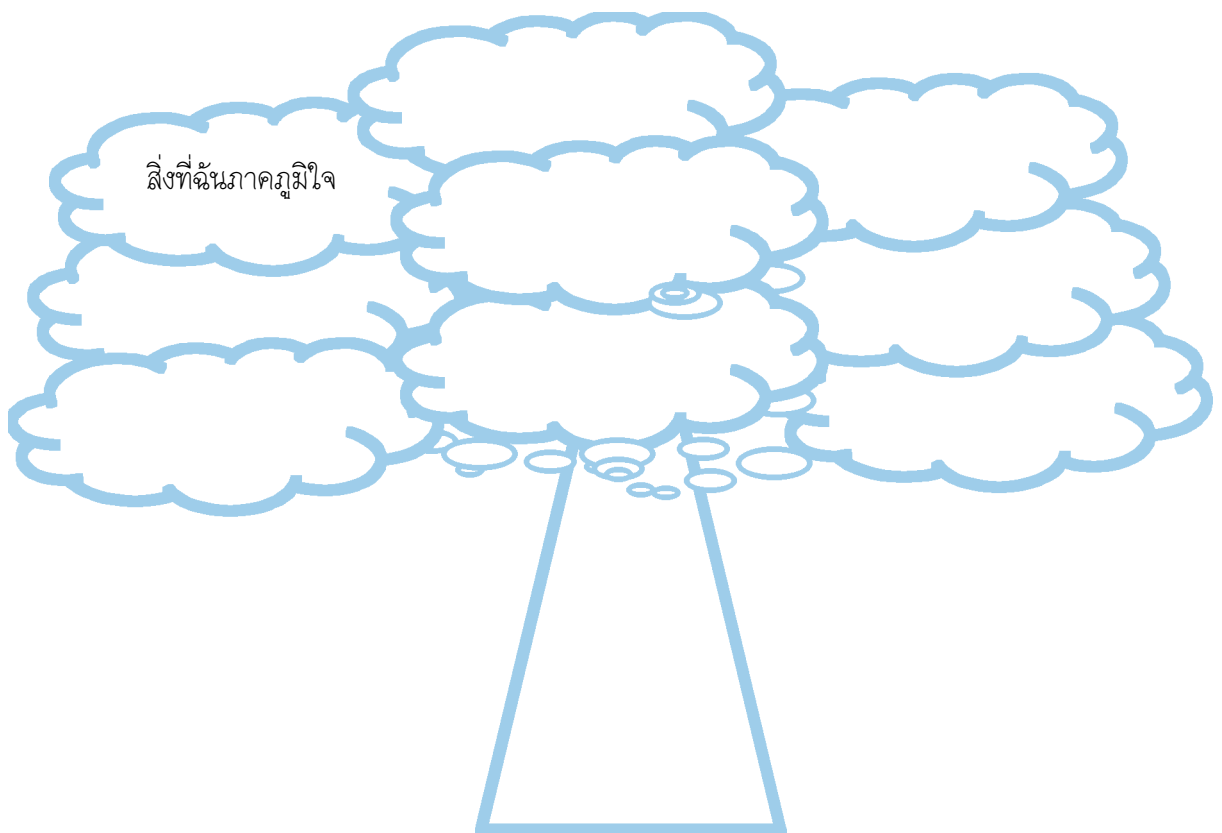
การประเมินผล

วิธีการ

1. ตรวจชิ้นงาน/ภาระงาน
2. พิจารณาจากการบอกถึงความภูมิใจของนักเรียนที่มีเหตุผล มีความสุข และบอกด้วยความเชื่อมั่น

ใบงาน ต้นไม้แห่งความภาคภูมิใจ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนความภาคภูมิใจลงในต้นไม้แห่งความภาคภูมิใจ

แบบสังเกตพฤติกรรมความภาคภูมิใจ

- คำชี้แจง : 1. กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน และกาเครื่องหมาย ✗ ลงในช่องที่ไม่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน ขณะที่บอกความภาคภูมิใจของตน
2. กา ✓ ได้ข้อละ 1 คะแนน ถ้ากา ✗ ได้ 0 คะแนน

ลำดับ ที่	ชื่อนักเรียน	บอกความรู้สึก ของการกระทำ ที่ดีงาม	บอกเหตุผล ของการ ที่ได้กระทำ ความดีงาม	บอกด้วย ความสุข	บอก ด้วยความ เชื่อมั่น	รวม 4 คะแนน	หมายเหตุ
1							
2							
3							
4							
5							
6							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

การประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

มีพฤติกรรมครบทั้ง 4 ข้อ ได้ 4 คะแนน

มีพฤติกรรม 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน

มีพฤติกรรม 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน

มีพฤติกรรม 1 ข้อ ได้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

4 คะแนน 3 = ดี

2-3 คะแนน 2 = พอใช้

0-1 คะแนน 1 = ปรับปรุง

ความหมายของระดับคุณภาพ

ดี หมายถึง สามารถบอกความรู้สึกของการกระทำที่ดีพร้อมเหตุผลอย่างมีความสุข และความเชื่อมั่น

พอใช้ หมายถึง สามารถบอกความรู้สึกของการกระทำที่ดีแต่อธิบายเหตุผลได้ไม่หมด

ปรับปรุง หมายถึง ไม่สามารถบอกความรู้สึกของการกระทำที่ดี และร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

กิจกรรม “ถ้วยแห่งความสำเร็จ”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัตถุประสงค์

พัฒนาสิ่งที่เป็นคุณค่าในตนเองอย่างเต็มที่ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. เขียนสิ่งที่นักเรียนต้องการประสบความสำเร็จ
2. เขียนสิ่งที่นักเรียนต้องทำเพื่อประสบความสำเร็จ

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนพูดคุยถึงความสำเร็จของครูและนักเรียน หรือคนอื่นที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

ขั้นดำเนินการ

1. ครูแจกภาพถ้วยแห่งความสำเร็จให้นักเรียนทุกคน
2. ให้นักเรียนเขียนว่าตนเองต้องการจะประสบความสำเร็จอะไรลงในรูปถ้วย
3. ให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่ม 5-6 คน ว่าถ้าอยากจะทำประสบความสำเร็จตามที่เขียนไว้จะต้องทำอย่างไร
4. ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการไว้ข้างถ้วย
5. ให้อาสาสมัคร/ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความสำเร็จและสิ่งที่ต้องทำเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ และครูสรุปว่า “ความสำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในตัวเอง ดังนั้นการจะไปสู่ความสำเร็จตามที่ต้องการ จำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น”

สื่อ/อุปกรณ์

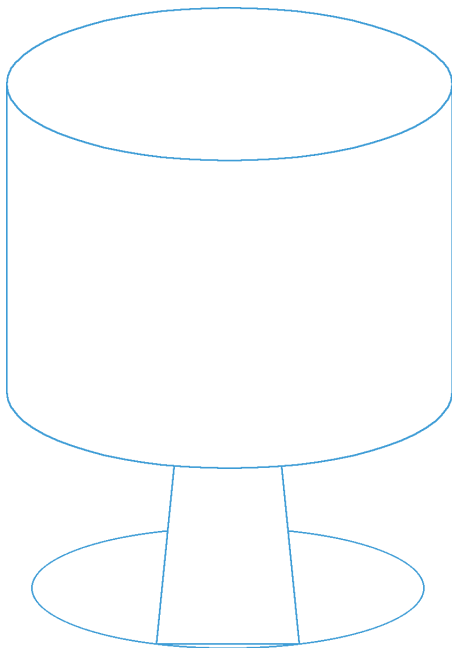
1. ภาพถ้วยแจกให้นักเรียนทุกคน
2. ดินสอ

การประเมินผล

วิธีการ

1. ตรวจสอบชิ้นงาน/ภาระงาน
2. พิจารณาจากแนวคิดในการพัฒนาตนอย่างสอดคล้อง

ภาพถ่ายแห่งความสำเร็จ

สิ่งที่ต้องทำเพื่อความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินพฤติกรรม

ลำดับ ที่	ชื่อนักเรียน	เขียนสิ่งที่ต้องการ ประสบความสำเร็จ			ความตั้งใจ ในการร่วมกิจกรรม			รวมคะแนน
		3	2	1	3	2	1	
1								
2								
3								
4								
5								

การประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ดี = 3 คะแนน

พอใช้ = 2 คะแนน

ปรับปรุง = 1 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

ความหมายระดับคุณภาพ

ดี หมายถึง เขียนสิ่งที่ตนเองต้องการประสบความสำเร็จ/สิ่งที่ต้องทำ เพื่อสู่ความสำเร็จได้อย่างสอดคล้องกับเหตุผลมาก

ปานกลาง หมายถึง เขียนสิ่งที่ตนเองต้องการประสบความสำเร็จ/สิ่งที่ต้องทำ เพื่อสู่ความสำเร็จได้อย่างสอดคล้องกับเหตุผลบ้าง

ปรับปรุง หมายถึง เขียนสิ่งที่ตนเองต้องการประสบความสำเร็จ/สิ่งที่ต้องทำ เพื่อสู่ความสำเร็จได้อย่างสอดคล้องกับเหตุผลไม่ค่อยได้

ภาคผนวก

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้เรียนสามารถวางแผนการศึกษา อาชีพ
รวมทั้งส่วนตัวและสังคม

- ป.3 กิจกรรม “หนูรู้สึกได้”
- ป.4 กิจกรรม “อาชีพที่ฉันชอบ”
- ป.6 กิจกรรม “พัฒนานาตน สู่ความสำเร็จ”

กิจกรรม “หนูรู้สึกได้” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เวลา 2 ชั่วโมง

จุดประสงค์

บอกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองตามสถานการณ์

ชิ้นงาน/ภาระงาน

เขียนบอกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองตามสถานการณ์

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูรูปภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์หรือเอกสารอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความคิด อารมณ์ ความรู้สึกให้นักเรียนดู

2. สุ่มนักเรียนให้เล่าเรื่องจากภาพ

ขั้นกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน

2. ครูนำแผ่นภาพให้นักเรียนกลุ่มละ 3 ภาพ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายจากภาพ

3. นักเรียนแต่ละคนเขียนบอกความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของตนเองจาก 1 ใน 3 ภาพ ที่กลุ่มได้รับ

4. ให้นักเรียนทุกคนนำเสนอ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่เขียนไว้จากข้อ 3 กับเพื่อน ๆ ในห้องทีละคน

ขั้นสรุป

ผู้เรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปให้ได้แนวทางสรุปดังนี้ ทุกคนมีความรู้สึกต่อคนอื่นและ เหตุการณ์แตกต่างกันไป และเมื่ออยู่ในเหตุการณ์ที่แตกต่างกันย่อมแสดงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกแตกต่างกันไป ถ้าแสดงออกตรงตามความจริงและมีเหตุผล จะทำให้แสดงความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม

สื่อ/อุปกรณ์

ภาพเหตุการณ์จากหนังสือพิมพ์ เอกสารต่าง ๆ ที่ครูเตรียมมาตามจำนวนนักเรียน

การประเมินผล

วิธีการ

สังเกตพฤติกรรมการแสดงความรู้สึก

เกณฑ์การประเมิน

- 3 คะแนน หมายถึง บอกความรู้สึก ความคิด อารมณ์ สอดคล้องกับภาพมาก
- 2 คะแนน หมายถึง บอกความรู้สึก ความคิด อารมณ์ สอดคล้องกับภาพพอสมควร
- 1 คะแนน หมายถึง บอกความรู้สึก ความคิด อารมณ์ ได้แต่ไม่สอดคล้องสอดคล้อง

กิจกรรม “อาชีพที่ฉันชอบ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จุดประสงค์

บอกอาชีพที่สนใจพร้อมอธิบายเหตุผล

ชิ้นงาน/ภาระงาน

เขียนบอกอาชีพที่สนใจและให้เหตุผลและอธิบายให้เหตุผล

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพบุคคลที่มีอาชีพต่าง ๆ หรือเครื่องแต่งกาย เช่น
 - หมอ
 - ตำรวจ
 - ครู
 - บุรุษไปรษณีย์
 - พ่อแม่ แม่ค้า ฯลฯ
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงอาชีพของบุคคลในภาพว่ามีอาชีพ

ขั้นกิจกรรม

1. ให้นักเรียนเลือกภาพอาชีพที่ชอบและบอกเหตุผล
2. ให้นักเรียนเลือกภาพอาชีพที่ชอบ หรือเครื่องแต่งกายประกอบที่ชอบคนละ 1 อาชีพ
3. ให้นักเรียนออกมาพูดบอกอาชีพที่นักเรียนสนใจประกอบภาพหรือเครื่องแต่งกาย

ที่นักเรียนเลือกและให้บอกเหตุผลที่ชอบ

ขั้นสรุป

ผู้เรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปให้ได้แนวทางสรุปดังนี้ “ความสนใจในอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับเหตุผลของแต่ละบุคคลซึ่งไม่จำเป็นต้องเหมือนกันแต่ต้องคำนึงถึงความสามารถความถนัดความสนใจในการประกอบอาชีพนั้น ๆ”

สื่อ/อุปกรณ์

1. ภาพบุคคลที่มีอาชีพต่าง ๆ เช่น
 - หมอ
 - บุรุษไปรษณีย์
 - แม่ค้า
 - ครู
 - ตำรวจ
 - ฯลฯ
2. เครื่องแต่งกายอาชีพต่าง ๆ

การประเมินผล

วิธีการ

พิจารณาจากข้อความที่นักเรียนเขียนบอกอาชีพที่สนใจและอธิบายเหตุผลประกอบ

เกณฑ์การประเมิน

- 3 คะแนน หมายถึง สามารถระบุอาชีพที่สนใจและอธิบายให้เหตุผลได้สอดคล้องกับอาชีพนั้น ๆ
- 2 คะแนน หมายถึง สามารถระบุอาชีพที่สนใจและอธิบายให้เหตุผลได้สอดคล้องกับอาชีพนั้น ๆ ได้บ้าง
- 1 คะแนน หมายถึง สามารถระบุอาชีพที่สนใจแต่อธิบายให้เหตุผลไม่สอดคล้องกับอาชีพนั้น ๆ

กิจกรรม “พัฒนาตน สู่ความสำเร็จ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดประสงค์

อธิบายวิธีการพัฒนาตนเองในวิชาที่ถนัด สนใจได้เต็มศักยภาพ

ชิ้นงาน/ภาระงาน

เขียนอธิบายวิธีการพัฒนาตนเองในวิชาที่ถนัดและสนใจในใบงาน “พัฒนาตน สู่ความสำเร็จ”

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูซักถามนักเรียนถึงวิชาที่นักเรียนถนัดและสนใจ

ขั้นกิจกรรม

1. นักเรียนจัดกลุ่มกิจกรรมที่สนใจร่วมกัน กลุ่มละ 3-4 คน
2. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันคิดวิธีการพัฒนาตนเองในวิชาที่ถนัดและสนใจ และกรอกลงในแบบบันทึกในใบงาน “พัฒนาตน สู่ความสำเร็จ” ในวิชาที่สอบ

3. ตัวแทนของกลุ่มนำเสนอข้อสรุปแนวทางการพัฒนาวิชาที่ถนัดและสนใจของกลุ่ม

ขั้นสรุป

ผู้เรียนและครูร่วมกันอภิปรายสรุปให้ได้แนวทางสรุปดังนี้ ความสำคัญของการปฏิบัติตนตามแนวทางในการพัฒนาตนเองที่ได้ปฏิบัติมาว่าถ้านำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดก็จะสามารถนำพาตนเองให้ประสบความสำเร็จตามต้องการได้

สื่อ/อุปกรณ์

ใบงาน “พัฒนาตน สู่ความสำเร็จ”

ใบงาน “พัฒนานิสัยสู่ความสำเร็จ”

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนช่วยกันคิดวิธีการพัฒนานิสัยในวิชาที่ถนัดและสนใจลงในตารางที่กำหนดให้

ลำดับ ที่	วิชาที่ถนัด/สนใจ	แนวทางในการพัฒนา
1		
2		
3		
4		
5		

การประเมินผล

วิธีการ

- พิจารณาจากการเขียนอธิบายวิธีการพัฒนานิสัยในวิชาที่ถนัดและสนใจในใบงาน “พัฒนานิสัย สู่ความสำเร็จ” ในวิชาที่ชอบ

- การนำเสนอผลงาน

เกณฑ์การประเมิน

- คะแนน หมายถึง เขียนบอกวิชาที่ถนัด สนใจ และบอกแนวทางในการพัฒนาที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้
- คะแนน หมายถึง เขียนบอกวิชาที่ถนัด สนใจ และบอกแนวทางในการพัฒนาที่ค่อนข้างชัดเจนและมีความเป็นไปได้
- คะแนน หมายถึง เขียนบอกวิชาที่ถนัด สนใจได้แต่ไม่ค่อยชัดเจนในการปฏิบัติ

ภาคผนวก

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

- ป.2 กิจกรรม “สื่อสาร อย่างใสใจ”
- ป.3 กิจกรรม “อารมณ์ไหน จัดการได้”
- ป.5 กิจกรรม “ร้อยรวมใจ แก้ไขปัญหา”

กิจกรรม “สื่อสาร อย่างใส่ใจ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. คำนึงถึงความรู้สึกผู้อื่นในการสื่อสาร
2. รับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ

ชิ้นงาน/ภาระงาน

แสดงบทบาทสมมติในการคำนึงถึงความรู้สึกผู้อื่นในการสื่อสารและรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลงและทำท่าประกอบเพลง “งามอย่างไทย” พร้อมสนทนาซักถามถึงประเด็นเกี่ยวกับ

- การใช้ภาษาในการสื่อสารกับผู้อื่น
- รับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ

ขั้นกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน มอบใบงานให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ว่าในเรื่องเราจะใช้ภาษาและกิริยาในการสื่อสารอย่างไร ให้สุภาพโดยคำนึงถึงความรู้สึกในการสื่อสารกับผู้อื่นและรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการใช้ภาษาและกิริยาในการสื่อสารของสถานการณ์ที่ได้รับ

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่ได้รับ แล้วให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาและกิริยาในการสื่อสารของแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายพร้อมสรุป โดยมีแนวทางดังนี้ การใช้คำพูด กิริยาท่าทาง อารมณ์ และการแสดงออกที่เหมาะสมในการสื่อสารกับบุคคลโดยคำนึงถึงความรู้สึกในการสื่อสารกับผู้อื่นและรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นที่แสดงด้วยความเข้าใจและใส่ใจ จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “งามอย่างไทย”
2. การแสดงบทบาทสมมติ

การประเมินผล

เครื่องมือวัด

แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

มี 3 ระดับคุณภาพดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีการแสดงการใช้ภาษาและกิริยาที่สุภาพในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

ระดับ 2 หมายถึง มีการแสดงการใช้ภาษาและกิริยาที่สุภาพในการสื่อสารได้ปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง มีการแสดงการใช้ภาษาและกิริยาที่สุภาพในการสื่อสารได้น้อย

เพลง “งามอย่างไทย”

เมื่อเจอกัน	เราทักกัน	สวัสดี	สวัสดีครับ	สวัสดีค่ะ
เมื่อจากกัน	เราจากกัน	สวัสดี	สวัสดีครับ	สวัสดีค่ะ
เมื่อใครมี	จิตไม่ตรี	ขอขอบคุณ	ขอบคุณครับ	ขอบคุณค่ะ
เมื่อผิดพลั้งไป	ขออภัย	ขอโทษที่	ขอโทษครับ	ขอโทษค่ะ
			ไม่เป็นไร	ไม่เป็นไร

ใบงานกลุ่ม 1

- กรณีที่ 1 ถ้านักเรียนเหยียบเท้าเพื่อน โดยไม่ได้ตั้งใจ
กรณีที่ 2 ถ้านักเรียนถูกเพื่อนเหยียบเท้า โดยไม่ได้ตั้งใจ

ใบงานกลุ่ม 2

- กรณีที่ 1 เมื่อเพื่อนแบ่งขนมให้นักเรียน
กรณีที่ 2 เมื่อนักเรียนแบ่งขนมให้เพื่อน

ใบงานกลุ่ม 3

- กรณีที่ 1 เมื่อนักเรียนขอยืมของเล่นของเพื่อน และเพื่อนให้ยืม
กรณีที่ 2 เมื่อนักเรียนขอยืมของเล่นของเพื่อน และเพื่อนไม่ให้ยืม

ใบงานกลุ่ม 4

- กรณีที่ 1 เมื่อเพื่อนขอยืมของเล่นจากนักเรียน และนักเรียนให้ยืม
กรณีที่ 2 เมื่อเพื่อนขอยืมของเล่นจากนักเรียน และนักเรียนไม่สามารถให้ยืมได้

กิจกรรม “อารมณ์ไหน จัดการได้”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม
2. รู้เท่าทันอารมณ์จัดการกับอารมณ์ของตนเอง

ชิ้นงาน/ภาระงาน

แสดงบทบาทสมมติในการจัดการกับอารมณ์ของตนเองและรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูเล่านิทานเรื่อง “ลูกไก่เจอผี” ให้นักเรียนฟัง พร้อมสนทนาซักถามถึงประเด็นเกี่ยวกับ
 - สิ่งที่ทำให้เกิดความกลัว
 - พฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ขั้นกิจกรรม

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน มอบใบงานให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ในแต่ละอารมณ์ว่าเราจะจัดการกับอารมณ์และรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองได้อย่างไร
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและวิธีการควบคุมอารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่ได้รับ แล้วให้นักเรียนในชั้นบันทึกพฤติกรรมของแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายพร้อมสรุป โดยมีแนวทางดังนี้ การใช้สติและมีเหตุผลตลอดจนรู้จักอดทนอดกลั้นในการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง และรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง จะทำให้สามารถควบคุมอารมณ์และแสดงออกได้อย่างเหมาะสม จะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข

สื่อการเรียนรู้

1. เพลง “ไถ่อย่าง”
2. นิทานเรื่อง “ลูกไถ่เจอผี”
3. การแสดงบทบาทสมมติ

การประเมินผล

เครื่องมือวัด

แบบสังเกตพฤติกรรม

เกณฑ์การประเมินผล

มี 3 ระดับคุณภาพดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง มีการแสดงออกถึงการใช้อารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

ระดับ 2 หมายถึง มีการแสดงออกถึงการใช้อารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ได้ปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง มีการแสดงออกถึงการใช้อารมณ์และการจัดการกับอารมณ์ได้น้อย

นิทานเรื่อง “ลูกไก่เจ็ดสี”

เย็นวันหนึ่งที่เล่าไก่ แม่ไก่ร้อง “เจี๊ยบ ๆ ๆ” เรียกลูกไก่เข้ามาหา พร้อมกับสอนว่า “ใกล้ค่ำแล้ว หนอย่าออกไปเล่นไกล ๆ นะ โลกภายนอกยังมีอะไรอีกหลายอย่างที่หนูต้องเรียนรู้ แต่หนูยังเด็กควรอยู่ภายใต้การดูแลของแม่นะ”

“จะแม่ หนูจะไม่ไปไหนไกล” ลูกไก่ทั้งเจ็ด ส่งเสียงร้องรับคำสอนของแม่

หลังจากพระอาทิตย์ตกดินลับขอบฟ้า เมื่อความมืดมาเยือน แม่ไก่และลูกไก่ทั้งหกหลับสนิท เจ้าเจี๊ยบน้อยน้องตัวสุดท้าย นอนไม่หลับ และด้วยความอยากรู้อยากเห็น จึงเดินออกมานอกเล้า ผ่านพุ่มไม้ที่เจ้าเจี๊ยบมองดูสูงดำทมิฬ เจ้าเจี๊ยบเดินต่อไป มีลมเย็นพัดมาปะทะ เจ้าเจี๊ยบได้ยินเสียงแหลมดังหวีดหวิว ขาเจ้าเจี๊ยบเริ่มสั่น ทันใดนั้นเองเจ้าเจี๊ยบเหลือบไปเห็นผีสูงใหญ่ดำทมิฬ มีลิ้นยาวห้อยกวัดแกว่งไปมา เจ้าเจี๊ยบหันหลังกลับวิ่งหนีสุดชีวิต ขณะนั้นเองเจ้าเจี๊ยบรู้สึกว่่าที่ข้อเท้ามีอะไรมาจับยึดอยู่ จึงร้องด้วยเสียงอันทันทีว่า “แม่จ๋า ช่วยหนูด้วย”

แม่ไก่ได้ยินเสียงร้องของลูก จึงรีบวิ่งมาช่วยและพาลูกกับเล่าไก่ เจ้าเจี๊ยบพูดว่า “หนูกลัวมากจะแม่ หนูเจ็ดสี ลิ้นมันยาว ยาวมาก ๆ มีเสียงน่ากลัวด้วย พอหนูวิ่งหนี มันก็จับขาหนูไว้ด้วย” แม่ไก่ก็พูดว่า “หนอย่าเพิ่งตกอกตกใจ พรุ่งนี้แม่จะพาหนูไปดูสิ่งที่หนูเห็นและได้ยิน ว่าที่แท้จริงคืออะไร”

รุ่งเช้าแม่ไก่พาเจ้าเจี๊ยบและพี่ ๆ ไปเดินในสวน

“ตรงไหนลูก ที่หนูถูกผีจับขา” แม่ไก่ถาม

“ตรงนี้เลยจะแม่” เจ้าเจี๊ยบตอบ

“มองให้ดีสิลูก ตรงนี้เป็นเพียงรากไม้ที่งอกขึ้นจากพื้นดิน มันทำให้ขาของหนูเข้าไปขัดจนรู้สึกเหมือนมีใครจับขาหนู และเสียงที่หนูกลัว ลองฟังสิจ๊ะ ไข่เสียงที่ลูกได้ยินไหม เป็นเสียงใบไม้ถูกลมพัด” แม่ไก่พูด

“ใช่เลยจะแม่ ไข่เลย แต่เมื่อคืนมันดังกว่านี้” เจ้าเจี๊ยบตอบ

“ก็เพราะกลางคืนมันเงียบ ประกอบกับกลางคืนลมพัดแรงกว่ากลางวัน หนูจึงได้ยินเสียงดังกว่านี้” แม่ไก่อธิบาย แล้วก้าวเดินต่อไปจนถึงต้นมะพร้าวสูงใหญ่ต้นหนึ่ง

“ตรงนี้เลยจะแม่ ที่หนูเจ็ดสีแลบลิ้นยาว” เจ้าเจี๊ยบบีบบอก

“ลูก ๆ เห็นทางมะพร้าวที่ตกห้อยลงมายู่กลางต้นไม้ไหมจ๊ะ” แม่ไก่ชี้ให้ลูก ๆ ดู ขณะที่แม่ไก่พูด มีลมพัดมา ทางมะพร้าวไหว แม่ไก่ก็พูดว่า “เจ้าเจี๊ยบ มันเหมือนลิ้นของผีไหมลูก”

“เหมือนจะแม่” เจ้าเจี๊ยบมองและหลับตานึกถึงเหตุการณ์เมื่อคืน

“นั่นแหละ สิ่งที่ถูกเห็นในควมมีตรวมกับจินตนาการที่เกิดจากความกลัว ทำให้ถูกเห็น
ต้นมะพร้าวและทางมะพร้าวเป็นผีที่แลบลิ่นยาว

“หนูเข้าใจแล้วจ๊ะแม่ หนูขอโทษที่ไม่เชื่อฟังแม่สอน” เจ้าเจี๊ยบเดินเข้าไปกราบขอโทษแม่

เพลง “ไถ่อย่าง”

ไถ่อย่างถูกเผา ๆ ๆ	มันจะโดนไม้เสียบ
เสียบปักซ้าย (ไถ่)	เสียบปักขวา (ไถ่)
ร้อนจริง ๆ	ร้อนจริง ๆ

ใบงาน

กลุ่มที่ 1

เดชาโกรธมากที่ถูกวิชัยล้อชื่อพ่อแม่

ใบงาน

กลุ่มที่ 2

นทีเศร้าใจที่คุณพ่อกับคุณแม่เลิกกัน

ใบงาน

กลุ่มที่ 3

เรณูภาคภูมิใจมากที่สอบได้ที่ 1

ใบงาน

กลุ่มที่ 4

จิตติรักคุณแม่มากที่คอยช่วยเหลือดูแลเวลาไม่สบาย

กิจกรรม “ร้อยรวมใจ แก้ไขปัญหา”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

ยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มด้วยสันติวิธี

ชิ้นงาน/ภาระงาน

แสดงบทบาทสมมติถึงพฤติกรรมที่ยุติข้อขัดแย้งได้

วิธีการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูยกตัวอย่างหรือเล่าเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกิดความขัดแย้งพร้อมสนทนาซักถามถึงประเด็นเกี่ยวกับ

- เรื่องที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง
- เป็นความขัดแย้งระหว่างใคร
- มีวิธีการยุติข้อขัดแย้งอย่างไร

ขั้นกิจกรรม

2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-5 คน มอบใบงานให้นักเรียนศึกษาสถานการณ์ว่าในเรื่องเป็นความขัดแย้งเรื่องอะไร เป็นความขัดแย้งระหว่างใคร และมีวิธีการยุติข้อขัดแย้งอย่างไร

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการยุติความขัดแย้งของสถานการณ์ที่ได้รับ

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ที่ได้รับ โดยมีผู้แสดงเป็นคู่กรณีและผู้ยุติบทบาทความขัดแย้ง แล้วให้นักเรียนในชั้นบันทึกพฤติกรรมของผู้ที่ยุติความขัดแย้งของแต่ละกลุ่มว่าเป็นอย่างไร

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายพร้อมสรุป โดยมีแนวทางดังนี้ ในบางครั้งคนเราจะพบกับเหตุการณ์ที่มีความคับข้องใจ ขัดแย้งใจ เมื่อเผชิญกับเหตุการณ์ที่มีความคิดเห็น อารมณ์ที่ไม่สอดคล้อง จึงต้องทำให้บุคคลต้องหาวิธีการที่จะยุติความขัดแย้งนั้น ๆ ช่วยทำให้ไม่เกิดปัญหาที่รุนแรงต่อไป การปฏิบัติตนที่เหมาะสมเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นควรปฏิบัติดังนี้

1. ปรับความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เหมาะสม ด้วยการเข้าใจ เห็นใจ ความรู้สึกของผู้อื่น
2. สื่อสารกันด้วยความเข้าใจที่ตรงกัน ด้วยการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดีและไม่ลืมที่ใส่ใจ ในความรู้สึกของผู้ฟังด้วย
3. แสดงความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้วยการเป็นผู้รู้จักให้และรับ
4. ให้เกียรติผู้อื่นอย่างจริงใจ ด้วยการรู้จักยอมรับในความสามารถของกันและกัน
5. ทำให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

สื่อการเรียนรู้

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. ภาพเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันที่เกิดความขัดแย้ง

การประเมินผล

เครื่องมือวัด

การตอบคำถาม

เกณฑ์การประเมิน

มี 3 ระดับคุณภาพดังนี้

บอกวิธีการแก้ไขข้อขัดแย้งได้ = 3 คะแนน

วิเคราะห์คู่กรณีของการเกิดข้อขัดแย้งได้ = 2 คะแนน

บอกข้อขัดแย้งได้ = 1 คะแนน

ใบงาน

จัดประชุมเรื่องการทำความสะดวกห้องเรียน แล้วเกิดการโต้เถียงกัน 2 ฝ่าย
อีกฝ่ายหนึ่งบอกว่าสะดวกแล้ว แต่อีกฝ่ายบอกว่ายังไม่สะดวก จนหาข้อยุติไม่ได้
นักเรียนเป็นคนหนึ่งในที่ประชุม นักเรียนจะอย่างไร การโต้เถียงนั้นจึงจะหยุดลง

ใบงาน

มีการจัดงานแสดงนิทรรศการงานประจำปี มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งทำงานด้วยความตั้งใจ
แต่อีกกลุ่มหนึ่งได้แต่เดินไปเดินมา ทำให้กลุ่มที่ทำงานเกิดความไม่พอใจ
ถ้านักเรียนเป็นคนกลาง นักเรียนจะอย่างไรเพื่อยุติความขัดแย้ง

ใบงาน

นักเรียนชายกลุ่มหนึ่งเล่นฟุตบอลอยู่กลางสนาม ทันใดนั้นก็มียุตินักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง
เดินมาจะเล่นแฮนด์บอล ทำให้เกิดการไม่พอใจและต่อยากัน นักเรียนจะอย่างไร
เพื่อยุติความขัดแย้ง

ภาคผนวก
ตัวอย่างการจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมโฮมรูม Homeroom

กิจกรรมโฮมรูม Homeroom

หลักการ

เป็นเครื่องมือที่โรงเรียนนำมาใช้ในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนและชีวิต มีหลักการสำคัญที่ต้องจัดโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรม และต้องคำนึงเสมอว่าต้องใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อความงอกงามของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

รูปแบบ

การจัดกิจกรรมโฮมรูมสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เช่น

1. จัด 1 ครั้ง/สัปดาห์
2. จัดทุกวัน ใช้เวลา 10 นาที ก่อนเรียนชั่วโมงแรก
3. จัดทุกวันทุก ๆ ละ 2 ช่วง ช่วงเช้า ก่อนเรียนวิชาแรก 30 นาที และบ่ายก่อนเลิกเรียนอีก 30 นาที
4. จัดทุกวัน ๆ ละ 10-15 นาที ก่อนเรียนชั่วโมงแรก และเพิ่มทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดีเป็นวันละ 40 นาที เพื่อพูดคุยปรึกษาด้านการเรียน และเรื่องสังคมและทั่ว ๆ ไป ตามความสนใจของนักเรียน แต่หากนักเรียนต้องการคำปรึกษาด่วน นักเรียนสามารถพูดคุยกับครูได้ตลอดเวลา

ข้อควรคำนึง

- ไม่ใช่เวลาที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาปล่อยให้เด็กเรียนอยู่กันตามลำพังโดยไร้จุดหมาย
- ไม่ได้เป็นกิจกรรมฆ่าเวลา โดยการตรวจสอบรายชื่อว่านักเรียนว่าครบหรือไม่
- ไม่ได้เป็นกิจกรรมการสอนซ้ำซากในบทเรียนที่จำเจ
- ไม่ใช่กิจกรรมที่ครูเข้าไป พูด พูด พูดให้หมดเวลา โดยไม่คิดว่านักเรียนจะได้อะไร
- ไม่ใช่เป็นเวลาสำหรับการตำหนิ ดิเตือนดูด่า ว่ากล่าวซ้ำ ๆ ซาก ๆ
- ไม่ได้เป็นการทำอะไรก็ได้ที่อยากจะทำ
- ไม่ใช่ช่วงเวลาที่มาจับผิด/ลงโทษในเรื่องกฎ ระเบียบ วินัยของโรงเรียน
- ไม่ใช่ช่วงเวลาที่ใช้ทบทวนบทเรียนหรือการสอนของครูที่ยังสอนไม่ทันหรือสอนพิเศษ
- ไม่ใช่เวลาที่ให้นักเรียนมาทำเวรทำความสะอาดห้องเรียน
- ไม่ใช่เวลาที่ครูมาติดตามงานที่นักเรียนทำส่งไม่ทัน
- ไม่ใช่เวลาที่ครูต้องมีบทบาทสำคัญตลอดเวลา ไม่ให้โอกาสนักเรียนบ้าง

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูม Homeroom

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 1 เรื่อง คนสำคัญ ชั้นประถมศึกษา

ใช้เวลา 15 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้รู้จักภาคภูมิใจในตนเอง

วิธีการจัดกิจกรรม

1. สนทนาถึงเพื่อนในชั้นเรียนและในโรงเรียน
“นักเรียนรู้ไหมพี่คนไหนเป็นประธานนักเรียน เขามีลักษณะที่ดีอะไรบ้าง”
“พี่คนไหนที่นักเรียนรู้จักอีก เขามีลักษณะที่ดีอะไรบ้าง”
“นักเรียนคนไหนที่นักเรียนชอบมากที่สุด เขามีลักษณะที่ดีอะไรบ้าง”
2. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่สนิทที่สุด
3. ให้นักเรียนเขียนข้อดีของเพื่อนลงในกระดาษรูปหัวใจ คนละ 2 นาที
4. นักเรียนอ่านข้อดีของเพื่อนในกระดาษรูปหัวใจให้เพื่อนฟัง แล้วมอบให้เพื่อน
5. นักเรียนวาดรูปตนเองลงกระดาษ A4 เขียนข้อดีของตนที่เพื่อนบอก และตกแต่งให้สวยงาม
6. นำรูปวาดและข้อเขียนนำเสนอหน้าชั้นที่ละคน (อาจใช้เวลา Homeroom หลายครั้ง)
7. นำรูปวาดและข้อเขียนจัดป้ายนิเทศ แล้วเก็บในแฟ้มสะสมงานนักเรียนรายบุคคล

หมายเหตุ อาจมอบให้นักเรียนนำผลงานไปให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองช่วยเขียนข้อดีเพิ่มเติมได้

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 2 เรื่อง คนทุกคนแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้ตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น

วิธีการจัดกิจกรรม

1. สนทนาถึงเพื่อนในชั้นเรียน (หรือข่าว เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง)
“ใครเหมือนกันบ้าง เหมือนกันอย่างไร มีใครเหมือนเพื่อนอีกบ้าง”
“มีใครที่เหมือนกันทุกเรื่องบ้าง”
“นักเรียนมีความแตกต่างจากเพื่อนอย่างไรบ้าง”
2. ร่วมกันอภิปราย
“ไม่มีใครเลยที่มีเหมือนกันทุกอย่าง แม้คนที่เกิดเป็นแฝดก็มีความแตกต่างกัน”
“เราจะอยู่กับเพื่อนที่ต่างกันอย่างไรรจึงมีความสุข”
3. ร่วมกันอภิปรายสรุป

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 3 เรื่อง เพื่อนที่ดี

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้ตนเอง มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก

วิธีการจัดกิจกรรม

1. สันทนาถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจเกี่ยวกับเพื่อนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้
 - ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน
 - เวลามีปัญหาปรึกษาเพื่อนได้
 - เพื่อนช่วยสอนการบ้านได้
 ฯลฯ
2. นักเรียนออกมาเล่าเหตุการณ์ที่ตนเองประทับใจเกี่ยวกับเพื่อน คนละ 2 นาที
จนครบทุกคน
(อาจใช้เวลา Homeroom หลายครั้ง ตามความเหมาะสม)
(ควรระบุชื่อเพื่อน เพื่อให้เพื่อนภาคภูมิใจ)
3. อภิปรายสรุป
 - “เราเป็นเพื่อนที่ดีของคนอื่น”
 - “คนอื่นเป็นเพื่อนที่ดีของเรา”

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 4 เรื่อง ปรอทอารมณ์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักจัดการอารมณ์ของตนเองได้

วิธีการจัดกิจกรรม

1. สนิทสนามถึงข่าว เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ เช่น
 - คนขับรถปาดหน้า ไม่พอใจ เอาปืนไปยิงคนตาย
 - ถูกเพื่อนว่า แล้วชกต่อยกัน
 - อยากได้ของเล่น ผู้ปกครองไม่ซื้อให้ นอนดิ้นร้องไห้
 - อยากกินขนม แอบขโมยเงินแม่ไปซื้อฯลฯ
2. อภิปรายร่วมกันถึงกรณีข่าวเหตุการณ์ที่กล่าวถึง
“ถ้านักเรียนเป็นเขา นักเรียนจะ.....”
3. อภิปรายสรุป “ไม่มีใครที่ได้ตั้งใจทุกอย่าง ถ้าไม่ได้ดังที่เราคิดหรือหากเราไม่พอใจสิ่งใด ต้องรู้จักควบคุมและจัดการอารมณ์ของตนเองให้เข้าสู่ภาวะอารมณ์ปกติให้ได้”

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 5 เรื่อง ตึกตาล้มลุก

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น

วิธีการจัดกิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 คน ด้วยเพลงหรือเกม
2. เล่นกิจกรรม “ตึกตาล้มลุก” โดย
 - ให้นักเรียนสามคนเข้ากลุ่ม โดยให้คนที่อยู่กลางเป็นตึกตา
 - คนที่อยู่ด้านหน้าผลักเพื่อนที่เป็นตึกตา ให้ตึกตาล้ม แล้วคนที่อยู่ด้านหลังเป็นคนรับ
 - สลับให้คนที่อยู่ด้านหลังผลัก และทำไปเรื่อย ๆ โดยสลับให้เพื่อนในกลุ่มมีโอกาส

เป็นตึกตาทุกคน

3. ร่วมกันอภิปราย
 - ขณะที่นักเรียนเป็นตึกตานักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - ขณะที่นักเรียนผลักตึกตานักเรียนรู้สึกอย่างไร
 - ขณะที่นักเรียนรับตึกตานักเรียนรู้สึกอย่างไร

4. ร่วมกันอภิปรายสรุป

“การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีเพื่อน นักเรียนต้องมีความเชื่อมั่นในตนเองและเพื่อน และต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เพื่อนเชื่อมั่นในตัวเราด้วย”

ตัวอย่างกิจกรรมที่ 6 เรื่อง สิทธิ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

วิธีการจัดกิจกรรม

1. สนทนาถึงเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการไม่เคารพสิทธิผู้อื่น
“วันหนึ่งหลังจากพักกลางวัน นักเรียนกลับมาที่ห้อง พบว่ากระเป๋าหนังสือของนักเรียนเปิดอยู่ กล่องใส่อุปกรณ์การเรียนที่เคยอยู่ในกระเป๋าเปิดและวางอยู่บนโต๊ะ เมื่อนักเรียนมองไปในห้องพบว่าดินสอและยางลบของนักเรียนอยู่บนโต๊ะเพื่อนคนหนึ่ง”
2. อภิปรายร่วมกันถึงกรณีข่าวเหตุการณ์ที่กล่าวถึง เช่น
“ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนเจ้าของดินสอและยางลบ จะรู้สึกอย่างไร”
“ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนเจ้าของดินสอและยางลบ จะทำอย่างไร”
3. ร่วมกันอภิปรายสรุป
“การอยู่ร่วมกันในสังคม นักเรียนต้องรู้สิทธิของตนเอง และต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น”

ภาคผนวก

- ตัวอย่างการจัดกิจกรรมในและนอกชั้นเรียน ตามจุดเน้น
- ตัวอย่างการแก้ปัญหาพฤติกรรมเด็ก

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์

นางสาววิณา อัครธรรม

นางสาวยุพา จันทรมิตร

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาการแนะแนว

คณะทำงานยกร่าง

นางวิลาวัลย์ พัวศิริ

นางชลลดา จิตติวัฒนาพงศ์

ดร.ประสงค์ สังขะไชย

นางธนิมา เจริญสุข

นางภัทรวดี ฟองคำ

นายสมบัติ ศรีสุพัฒน์

นายเกรียงศักดิ์ คัมภีรา

นางชนิกานต์ วงศ์กิตติวรรณ

นางละมัย ช่อเกตุ

นางโสภา นามไ

นางเสาวคนธ์ นาจาน

นางนิกุล พูนเพิ่ม

นายสมบุรณ์ จอคำ

นายจงสกุล วุฒิสรรค์

นางภัทรวรรณ สุกณา

นายธีระวัฒน์ ชัยยุทธยรรยง

ข้าราชการบำนาญ

ข้าราชการบำนาญ

ข้าราชการบำนาญ

หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว

ครูโรงเรียนสุขานารี สพป.นครราชสีมา เขต 1

ศึกษานิเทศก์ สพป.สมุทรสาคร

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.นครราชสีมา เขต 7

ศึกษานิเทศก์ สพป.ลพบุรี เขต 1

ครูโรงเรียนวัดอินจำปา (มงคลคุรุราษฎร์) สพป.เพชรบุรี เขต 2

ครูโรงเรียนบ้านน้ำทรัพย์ สพป.เพชรบุรี เขต 2

ครูโรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่ สพป.สมุทรปราการ เขต 2

ครูโรงเรียนวังทองวิทยาคม อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

ครูโรงเรียนจอมทอง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ครูโรงเรียนนวมินมราชินุทิศ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ครูโรงเรียนท่ายางวิทยา อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี

ข้าราชการบำนาญ

นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจิระวรรณ ปักกัตตัง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางอัจฉิมา บัวขาว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางเกษศิริรินทร์ สุวรรณสุนทร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานปรับปรุง

นางวิลาวัลย์ พัวศิริ	ข้าราชการบำนาญ
นางวัฒนา คล่องดี	ข้าราชการบำนาญ
นางอัมพร หัสศิริ	ข้าราชการบำนาญ
นายธีระวัฒน์ ชัยยุทธยรรยง	ข้าราชการบำนาญ
นางปรานอม ประทีปทวี	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพม. 5
นายเกรียงศักดิ์ คัมภีรา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.นครราชสีมา เขต 7
นางกรรมานุช มูลคำ	ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนธีรกานต์บ้านไธสง สพป.ลำพูน เขต 2
นางอัมพร สุทธวานิช	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมื่นข้าว สพป.ลำพูน เขต 1
นางธนิตา เจริญสุข	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว
นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางกรแก้ว ถนนมกลาง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวประนอม มณีวงษ์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวจิระวรรณ ปักกัตตัง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสายพันธุ์ ศรีพงษ์พันธุ์กุล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายชาคริต ภาวักนันท์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวสร้อย ทรัพย์ประสม	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นายสันติสุข สันติศาสนสุข	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางอัจฉิมา บัวขาว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางเกษศิริรินทร์ สุวรรณสุนทร	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะเรียบเรียงต้นฉบับ

นางธนิมา เจริญสุข	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว
นายธีระวัฒน์ ชัยยุทธธรรม	ข้าราชการบำนาญ
นางสาวจิระวรรณ ปักกัตตั้ง	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางอัจฉิมา บัวขาว	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101

นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2554

